

ŻOŁNIERZE BIAŁOSTOCKIEJ NIEPODLEGŁOŚCI
listopad 1918 – luty 1919

	<h1>TARASIEWICZ</h1> <h2>JÓZEF</h2> <p>Data i miejsce urodzenia: 18 września 1892 r. w Białymstoku Data i miejsce śmierci: 4 lipca 1920 r. (?) Imiona rodziców: Feliks i Józefa (z domu Mańkowska) Stan cywilny: żonaty Narodowość: polska Wyznanie: rzymsko-katolickie Stopień wojskowy: kapitan Oddział macierzysty WP: 80. Nowogrodzki Pułk Strzelców</p>
WYKSZTAŁCENIE CYWILNE	Szkoła Miejska w Białymstoku (cztery klasy) Pskowski Korpus Kadetów (egzamin na wolontariusza 1. kategorii)
WYKSZTAŁCENIE WOJSKOWE	Wileńska Szkoła Wojskowa (1912-1914)
SPECJALNE WYKSZTAŁCENIE WOJSKOWE	Brak danych
DATA WSTĄPIENIA DO ARMII OBCEJ	4 listopada 1911 r. (armia rosyjska)
DATA WSTĄPIENIA DO WOJSKA POLSKIEGO	23 listopada 1918 r.
RODZAJ BRONI	Piechota
ZNAJOMOŚĆ JĘZYKÓW OBCYCH	j. niemiecki, j. rosyjski (w mowie i piśmie)
ZNAJOMOŚĆ KRAJÓW	Niemcy (Prusy Wschodnie), Rosja, Ukraina
RANY I KONTUZJE	Ranny w walkach z Niemcami w Prusach Wschodnich (1915 r.) Ranny w walkach z bolszewikami pod Biełgorodem (29 listopada 1917 r.)

<p style="text-align: center;">ODZNACZENIA</p>	<p style="text-align: center;">Order św. Anny IV klasy (odznaczenie rosyjskie, nadanie z 28 grudnia 1915 r.) Order św. Stanisława z mieczami (odznaczenie rosyjskie, nadanie z 12 maja 1917 r.)</p>
<p style="text-align: center;">OPINIE</p>	<p><i>Dobry, pracowity, moralny, akuratnie i uczciwie spełniający swe obowiązki</i> – płk Adam Szymanowski (opinia komendanta garnizonu wojskowego miasta Białegostoku z 15 października 1919 r.)</p>
<p style="text-align: center;">DATY MIANOWIAŃ OFICERSKICH</p>	<p style="text-align: center;">30 września 1914 r. – podporucznik 1 maja 1916 r. – porucznik 27 września 1916 r. – podkapitan 7 listopada 1918 r. – kapitan</p>
<p style="text-align: center;">PRZEBIEG SŁUŻBY WOJSKOWEJ DO 1 LISTOPADA 1918 ROKU</p>	<ul style="list-style-type: none"> - od 4 listopada 1911 r. wolontariusz 1. kategorii 62. Suzdalskiego Pułku Piechoty (III batalion dyslokowany w Białymstoku), - od 1 października 1912 r. do 1 października 1914 r. junkier Wileńskiej Szkoły Wojskowej, w której zaliczył pozytywnie dwuletni cykl nauk, - 2 października 1914 r. przydział liniowy do 167. zapasowego batalionu piechoty, - od 25 listopada 1914 r. młodszy oficer 13. kompanii 115. Wiazemskiego Pułku Piechoty (29. Dywizja Piechoty), - 8 lutego 1915 r. dostaje się w lasach Puszczy Augustowskiej do niemieckiej niewoli, z której udaje mu się szczęśliwie zbiec w czerwcu tego samego roku, - od 9 sierpnia 1915 r. młodszy oficer 15. kompanii tego pułku, a od 18 listopada czasowo jej dowódca, - 16 stycznia 1916 r. mianowany dowódcą 16. kompanii 115. Wiazemskiego Pułku Piechoty, - 6 lutego 1916 r. odkomenderowany do dyspozycji gen. Piotra Szymanowskiego, dowódcy Brygady Strzelców Polskich w Bobrujsku, - od 7 lutego 1916 r. dowódca 2. kompanii IV batalionu Brygady Strzelców Polskich, - 1 maja 1916 r. awansowany na stopień porucznika, ze starszeństwem od 19 grudnia 1915 r., - 27 września 1916 r. mianowany na stopień podkapitana, - od 8 lutego 1917 r. oficer 4. pułku strzelców polskich, - do 1 sierpnia 1917 r. dowódca kompanii, batalionu (czasowo) i członek sądu pułkowego, - 3 sierpnia 1917 r. przydzielony do 2. Orenburskiego Batalionu Szturmowego, w którym do pierwszych dni grudnia był m. in. dowódcą 2. kompanii, dowódcą wydziału gospodarczego oraz prezesem sądu honorowego i batalionowego, - 3 grudnia 1917 r. rezygnacja z dalszej służby w szeregach armii rosyjskiej,

	<ul style="list-style-type: none"> - od 26 maja 1918 r. młodszy oficer 1. kompanii 1. Rezerwowego Pułku Strzelców Polskich I Korpusu Polskiego w Rosji, - 6 czerwca 1918 r. zwolniony z dalszej służby wojskowej z powodu demobilizacji I Korpusu Polskiego i rozkazu powrotu do miejsca stałego zamieszkania w Białymstoku, - 19 czerwca 1918 r. przedstawiony do awansu na stopień kapitana, - od 10 lipca 1918 r. komendant Polskiej Organizacji Wojskowej na powiat białostocki.
<p style="text-align: center;">PRZEBIEG SŁUŻBY LINIOWEJ W WOJSKU POLSKIM</p>	<ul style="list-style-type: none"> - od 23 listopada 1918 r. oficer do specjalnych poruczeń przy sztabie Dowództwa Białostockiego Okręgu Wojskowego płk. Mariana Januszajtisa, gdzie zajmował się prowadzeniem działań wywiadowczych na terenach okupowanych przez wojska niemieckie Ober-Ostu, - 9 grudnia 1918 r. przydział liniowy do Dywizji Litewsko-Białoruskiej, - 16 stycznia 1919 r., Dekretem Naczelnego Wodza, zatwierdzony w stopniu kapitana, ze starszeństwem od 7 listopada 1918 r., - 20 lutego 1919 r. mianowany pomocnikiem komendanta placu w Białymstoku, - od 1 czerwca 1919 r. na stanowisku komendanta placu w tym mieście, - 20 kwietnia 1920 r. mianowany dowódcą II batalionu Nowogródzkiego Pułku Strzelców, którym dowodził w walkach z bolszewikami na Białorusi (ofensywa majowa wojsk bolszewickich Frontu Zachodniego Michaiła Tuchaczewskiego, polska kontrofensywa Armii Rezerwowej gen. Kazimierza Sosnkowskiego, lipcowe walki nad rzeką Autą i Berezyną), - 4 lipca 1920 r. w walkach Nowogródzkiego Pułku Strzelców pod Wielką Czernicą ciężko ranny i wzięty z grupą podkomendnych żołnierzy do bolszewickiej niewoli, z której po zakończeniu wojny polsko-bolszewickiej nie powrócił do rodzinnego domu, - 19 sierpnia 1920 r., Dekretem L. 2265 Naczelnego Wodza, zatwierdzony z dniem 1 kwietnia 1920 r. w stopniu kapitana, - w opublikowanym w 1934 r. <i>Roczniku Oficerskim Rezerw</i> figuruje na liście oficerów zaginionych na terenie działań wojennych, w korpusie oficerów piechoty i stopniu wojskowym kapitana.
<p style="text-align: center;">UDZIAŁ W DZIAŁANIACH NIEPODLEGŁOŚCIOWYCH NA TERENIE BIAŁEGOSTOKU W LATACH 1915-1919</p>	<p>Na początku lipca 1918 r. podkapitan Józef Tarasiewicz powraca do rodzinnego Białegostoku. Po kilku dniach wstępuje w szeregi działających od połowy 1916 r. na terenie miasta i powiatu konspiracyjnych struktur Polskiej Organizacji Wojskowej (dalej: POW). 10 lipca zostaje mianowany komendantem obwodowym tej organizacji na powiat białostocki. Z wielkim zapałem werbuje do organizacji nowych członków, tworząc z nich lokalne grupy bojowe w sile od kilku do kilkunastu ludzi, gotowych do działania w chwili wydania rozkazu do rozbrajania niemieckiego okupanta i przejmowania władzy w polskie ręce. Do takiej sytuacji doszło w Białymstoku 10 listopada 1918 r., kiedy to niemieccy żołnierze wypowiedzieli posłuszeństwo swoim oficerom, żądając od nich</p>

natychmiastowego powrotu do domu i organizując spośród siebie wojskową radę żołnierską (Soldanterat) do nawiązania rozmów z miejscowymi Polakami. Następnego dnia członkowie miejscowych komend POW oraz patriotycznie usposobiona młodzież szkolna, przy licznych wsparciu przebywających w mieście oficerów i szeregowych z byłego I Korpusu Polskiego (m. in. pułkownicy: Adam Szymanowski, Adam Łukaszewicz, Mikołaj Mitkiewicz, Adam Kuczewski, mjr Alfred Żołątkowski, kpt. Stanisław Markiewicz i kpt. Leonard Tylicki), przystępują do zbrojnego działania. Pod groźbą użycia broni rozbrajają niemieckich żołnierzy pełniących służbę wartowniczą w najważniejszych punktach miasta (dworce, rzeźnia miejska, wyloty dróg) oraz w koszarach, gdzie kwaterowały zwarte pododdziały niemieckiej piechoty, jazdy i artylerii. Ogólne kierownictwo polskich działań w mieście obejmuje wówczas podkapitan Tarasiewicz. W przeciągu trzech dni pod jego komendą znalazło się kilkuset uzbrojonych ludzi, przygotowanych do podjęcia zbrojnej walki o niepodległość miasta i regionu. Z miejsca użyto ich do obsady posterunków przy trzech dworcach kolejowych (Dworzec Centralny, Dworzec Poleski i dworzec w Starosielcach), przy ochronie miejscowych magazynów i składów wojskowych z żywnością i materiałem wojennym oraz do całodobowego patrolowania ulic miasta, niezbędnego do utrzymywania należytego porządku publicznego w poszczególnych dzielnicach miasta. Po trzech białostockiej zawieruchy w mieście dowództwo wojsk niemieckich zmieniło nagle swoje nastawienie i przystąpiło własnymi oddziałami do brutalnego przeciwdziałania. Siły polskie nie były w stanie powstrzymać znacznie liczniejszych i silnie uzbrojonych w artylerię i broń maszynową wojsk przeciwnika. Tragicznej sytuacji polskich patriotów nie uratowało nawet przybycie na pomoc z Ostrowi Mazowieckiej dwóch kompanii piechoty Polskiej Siły Zbrojnej, które w obliczu niemieckiej przewagi wycofały się z powrotem z podmiejskich rogatek do Łap. W obawie przed spodziewanymi represjami wroga podkapitan Tarasiewicz i większość jego byłych podkomendnych uciekło w tym samym kierunku, gdzie wstąpiło do organizujących się tam oddziałów liniowych Wojska Polskiego.

ŹRÓDŁO DANYCH BIOGRAFICZNYCH

- Centralne Archiwum Wojskowe Wojskowego Biura Historycznego, Kolekcja Akt Personalnych i Odznaczeniowych, Józef Tarasiewicz, sygn. AP 2586, AP 3589.
- *Alfabetyczny spis oficerów rezerwy*, Warszawa 1922, s. 295.
- *Dziennik Personalny MSWojsk.*, 1920, nr 32, s. 781.
- *Dziennik Rozkazów Wojskowych*, 1919, nr 7, s. 173; nr 9, s. 229.
- M. Gajewski, *Białystok – Wolny i Niepodległy. 19 luty 1919 r.*, „Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska”, 2009, nr 22, s. 40.
- L. Jędrzejczyk, *Zarys historii wojennej 80-go Pułku Strzelców Nowogródzkich*, Warszawa 1930, s. 18–31.
- H. Kowalski, *Działania niepodległościowe na Ziemi Białostockiej 1918-1919*, „Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska”, 1989, nr 3, s. 87.
- D. Maksimiuk, *Pierwszy rok niepodległości – Ziemia Sokółska*, „Studia Podlaskie”, 2019, t. XXVII, s. 180.
- A. Miodowski, *Wspólnota doświadczeń i odrębność historii małych*

ojczyzn województwa podlaskiego. Wybrane zagadnienia z XIX i XX-wiecznych dziejów Białostoczczyzny, Suwalszczyzny i Łomżyńskiego, Białystok 2016, s. 25, 114.

- *Poświęcenie Gospody żołnierskiej*, „Dziennik Białostocki”, 1919, nr 82, s. 4.
- *Rocznik Oficerski Rezerw*, Warszawa 1934, s. 10, 1058.
- B. Samarski, 1919. *Białystok rok pierwszy w prasie i innych materiałach źródłowych*, t. I, Białystok 2021, s. 180–181.
- P. Sobieszczak, *Żołnierz łapski*, Łapy 2018, s. 15.
- B. Waligóra, *Na przełomie. Zdarzenia na ziemiach Białorusi i Litwy oraz w krajach bałtyckich (1918-19)*, „Bellona”, 1934, z.1, s. 9.
- *Wypadki w Białymstoku*, „Gazeta Warszawska”, 1918, nr 4, s. 6.
- *Z dni przełomu. Co się działo w Białymstoku*, „Kurjer Warszawski”, 1918, nr 316 (wydanie poranne), s. 3–4.

AUTOR BIOGRAMU

Marek Gajewski
kustosz Marek Gajewski